

Masarykova základní škola a mateřská škola Český Těšín

Č.j.: Ř 110/2022

V Českém Těšíně dne: 01. 09. 2022

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM pro předškolní vzdělávání

"Barevná řeka poznání"

Účinnost: 01. 09. 2022

Masarykova
základní škola a mateřská škola
Český Těšín
Sídlo org.: ul. Komenského 607/3
737 01 Český Těšín IČ: 607 84 51.

Mgr. Michal Nešporek, ředitel

Obsah

1	Identifikační údaje.....	4
2	Podmínky a obsah vzdělávání.....	9
2.1	Podmínky přijímání dětí do mateřské školy	9
2.2	Povinné předškolní vzdělávání	9
2.3	Řízení školy	10
2.4	Personální podmínky	10
2.5	Věcné podmínky	11
2.6	Životospráva	11
2.7	Psychosociální podmínky	12
2.8	Formy kontaktu se zákonnými zástupci	12
3	Firemní mateřská škola (Mateřská škola Komenského - MŠK).....	14
3.1	Charakteristika mateřské školy	14
3.2	Organizace	14
3.3	Režim dne v mateřské škole	15
4	Mateřská škola Akátová (MŠA).....	16
4.1	Charakteristika mateřské školy	16
4.2	Organizace	16
4.3	Režim dne v mateřské škole	17
5	Mateřská škola Frýdecká (MŠF).....	18
5.1	Charakteristika mateřské školy	18
5.2	Organizace	18
5.3	Režim dne v mateřské škole	19
6	Mateřská škola Horní Žukov (MŠHŽ).....	20
6.1	Charakteristika mateřské školy	20
6.2	Organizace	20
6.3	Režim dne v mateřské škole	21
7	Mateřská škola Stanislavice (MŠS).....	22
7.1	Charakteristika mateřské školy	22
7.2	Organizace	22
7.3	Režim dne v mateřské škole	23
8	Charakteristika vzdělávacího programu.....	24
9	Cíl programu.....	24
9.1	Charakteristika klíčových kompetencí.....	25
10	Vzdělávací oblasti.....	28
10.1	Dítě a jeho tělo	28
10.2	Dítě a jeho psychika	28

10.3	Dítě a ten druhý.....	28
10.4	Dítě a společnost.....	28
10.5	Dítě a svět.....	28
11	Vzdělávací obsah – integrované bloky.....	29
11.1	I. Integrovaný blok - "Podzimní barevný pramínek"	30
11.2	II. Integrovaný blok - "Zimní křišťálový pramínek"	32
11.3	III. Integrovaný blok - "Jarní zvědavý pramínek"	34
11.4	IV. Integrovaný blok - "Letní skotačivý pramínek"	36
11.5	V. Integrovaný blok - "Volná témata".....	37
12	Formy a metody práce.....	39
12.1	Formy práce.....	39
12.2	Metody práce.....	39
13	Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných	40
13.1	Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami	40
13.1.1.	Pojetí vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními.....	40
13.1.2.	Individuální vzdělávací plán (IVP).....	41
13.1.3.	Podmínky vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními.....	42
13.1.4.	Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka.....	42
13.2	Vzdělávání dětí nadaných	43
13.2.1	Individuální vzdělávací plán	44
14	Předmět speciálně pedagogické péče	45
15	Vzdělávání dětí mladších tří let.....	45
16	Evaluační systém.....	47
16.1	Předmět evaluace	47
16.2	Pravidla pro vnitřní evaluaci a hodnocení.....	47
16.3	Evaluační nástroje.....	47
16.3.1	Evaluace funkčnosti ŠVP „Barevná řeka poznání“.....	47
16.3.2	Evaluace Integrovaného bloku	48
16.3.3	Zjišťování kvality práce pedagogických pracovníků a ostatních zaměstnanců .	48
17	Přílohy.....	50

1 Identifikační údaje

Masarykova základní škola a mateřská škola Český Těšín	
Místo poskytování vzdělávání na adrese	Komenského 610, 737 01 Český Těšín
Sídlo organizace	Komenského 607/3, 737 01 Český Těšín
Zřizovatel školy	Městský úřad Český Těšín Náměstí ČSA 1/1 737 01 Český Těšín IČ: 00297437
Právní forma organizace	příspěvková organizace
IČO	607 84 512
Ředitel školy	Mgr. Michal Nešporek
Zástupce ředitele školy pro MŠ	Mgr. Danuše Krainová
Vedoucí MŠ	Mgr. Andrea Štemberková
E-mailová adresa	info@masarykovazsms.cz
Webové stránky školy	www.masarykovazsms.cz
Telefonický kontakt - vedoucí MŠ	725 881 373
Telefonický kontakt - MŠ	734 523 458
Počet tříd	1
Kapacita	20

Masarykova základní škola a mateřská škola Český Těšín	
Místo poskytování vzdělávání na adrese	Akátová 17, 737 01 Český Těšín
Sídlo organizace	Komenského 607/3, 737 01 Český Těšín
Zřizovatel školy	Městský úřad Český Těšín Náměstí ČSA 1/1 737 01 Český Těšín IČ: 00297437
Právní forma organizace	příspěvková organizace
IČO	607 84 512
Ředitel školy	Mgr. Michal Nešporek
Zástupce ředitele školy pro MŠ	Mgr. Danuše Krainová
Vedoucí MŠ	Petra Bosáková
E-mailová adresa	info@masarykovazsms.cz
Webové stránky školy	www.masarykovazsms.cz
Telefonický kontakt - vedoucí MŠ	702 112 937
Telefonický kontakt - MŠ	607 515 871, 722 988 453
Počet tříd	2
Kapacita	36

Masarykova základní škola a mateřská škola Český Těšín	
Místo poskytování vzdělávání na adrese	Frydecká 691, 737 01 Český Těšín
Sídlo organizace	Komenského 607/3, 737 01 Český Těšín
Zřizovatel školy	Městský úřad Český Těšín Náměstí ČSA 1/1 737 01 Český Těšín IČ: 00297437
Právní forma organizace	příspěvková organizace
IČO	607 84 512
Ředitel školy	Mgr. Michal Nešporek
Zástupce ředitele školy pro MŠ	Mgr. Danuše Krainová
Vedoucí MŠ	Iveta Bocková
E-mailová adresa	info@masarykovazsms.cz
Webové stránky školy	www.masarykovazsms.cz
Telefonický kontakt - vedoucí MŠ	725 050 855
Telefonický kontakt - MŠ	725 050 845
Počet tříd	1
Kapacita	25

Masarykova základní škola a mateřská škola Český Těšín	
Místo poskytovaného vzdělávání na adrese	Vělopolská 21, 737 01 Český Těšín - Horní Žukov
Sídlo organizace	Komenského 607/3, 737 01 Český Těšín
Zřizovatel školy	Městský úřad Český Těšín Náměstí ČSA 1/1 737 01 Český Těšín IČ: 00297437
Právní forma organizace	příspěvková organizace
IČO	607 84 512
Ředitel školy	Mgr. Michal Nešporek
Zástupce ředitele školy pro MŠ	Mgr. Danuše Krainová
Vedoucí MŠ	Blanka Klegová
E-mailová adresa	info@masarykovazsms.cz
Webové stránky školy	www.masarykovazsms.cz
Telefonický kontakt - vedoucí MŠ	725 881 371
Telefonický kontakt - MŠ	558 748 018
Počet tříd	1
Kapacita	21

Masarykova základní škola a mateřská škola Český Těšín	
Místo poskytovaného vzdělávání na adrese	Albrechtická 84, 735 62 Český Těšín - Stanislavice
Sídlo organizace	Komenského 607/3, 737 01 Český Těšín
Zřizovatel školy	Městský úřad Český Těšín Náměstí ČSA 1/1 737 01 Český Těšín IČ: 00297437
Právní forma organizace	příspěvková organizace
IČO	607 84 512
Ředitel školy	Mgr. Michal Nešporek
Zástupce ředitele školy pro MŠ	Mgr. Danuše Krainová
Vedoucí MŠ	Mgr. Alena Kašíková
E-mailová adresa	info@masarykovazsms.cz
Webové stránky školy	www.masarykovazsms.cz
Telefonický kontakt - vedoucí MŠ	725 881 369
Telefonický kontakt - MŠ	607 515 873
Počet tříd	1
Kapacita	25

2 Podmínky a obsah vzdělávání

2.1 Podmínky přijímání dětí do mateřské školy

Předškolní vzdělávání se organizuje pro děti ve věku zpravidla od 3 do 6 let, nejdříve však pro děti od 2 let. Od počátku školního roku, který následuje po dni, kdy dítě dosáhne pátého roku věku, do zahájení povinné školní docházky dítěte, je předškolní vzdělávání povinné (podrobnosti v § 34a a 34b školského zákona).

Podmínkou přijetí dítěte je, aby se přihlašované dítě podrobilo stanoveným pravidelným očkováním a mělo doklad, že je imunní proti nákaze, nebo že se nemůže očkování podrobit pro trvalou kontraindikaci. Tato podmínka se nevztahuje na dítě, které se hlásí k povinnému předškolnímu vzdělávání.

Další podmínky, na základě kterých jsou přijímány děti k předškolnímu vzdělávání pro daný školní v mateřských školách Masarykovy základní školy a mateřské školy Český Těšín stanovuje ředitel školy, zřizovatel v kritériích, která jsou zveřejňována v dostatečném předstihu na úřední desce a na webových stránkách školy na základě ustanovení § 34, 34a, § 165 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

2.2 Povinné předškolní vzdělávání

S účinností od 1. 1. 2017 je předškolní vzdělávání od počátku školního roku, který následuje po dni, kdy dítě dosáhne pátého roku věku, do zahájení povinné školní docházky, povinné. Povinné předškolní vzdělávání má formu pravidelné denní docházky v pracovních dnech (kromě dnů, které připadají na období školních prázdnin v souladu s organizací školního roku). Povinné předškolní vzdělávání je stanoveno v rozsahu nepřetržitých 4 hodin, začátek doby povinného vzdělávání je stanoven na 8.00 hodin. Do čtyř nepřetržitých hodin, které jsou povinným rozsahem, se zahrnuje i doba, ve které se děti stravují. Předškolní vzdělávání se nečlení na vyučovací hodiny.

Povinné předškolní vzdělávání má usnadňovat dítěti jeho další životní i vzdělávací cestu. Jeho úkolem je proto rozvíjet osobnost dítěte, podporovat jeho tělesný rozvoj a zdraví, jeho osobní spokojenost a pohodu, napomáhat mu v chápání okolního světa a motivovat je k dalšímu poznávání a učení. Důležitým úkolem povinného předškolního vzdělávání je vytvářet dobré předpoklady pro pokračování ve vzdělávání tím, že za všech okolností budou

maximálně podporovány individuální rozvojové možnosti dětí. Povinné předškolní vzdělávání je důsledně vázáno k individuálně různým potřebám a možnostem jednotlivých dětí, včetně vzdělávacích potřeb speciálních a jazykové přípravy pro cizince. Proto se na výchovně-vzdělávací činnosti dětí v rámci povinného předškolního vzdělávání bude spolupodílet také speciální pedagog školy. Součástí přípravy dětí na vstup do 1. ročníku je cílená spolupráce dětí mateřských škol, žáků základních škol a jejich pedagogů, vzájemná znalost rámcových vzdělávacích programů pro jednotlivé stupně.

2.3 Řízení školy

Řízení školy je vymezeno platnou organizační směrnicí Organizační řád.

V souladu s touto směrnicí jedná ve všech záležitostech jako statutární orgán ředitel Masarykovy základní školy a mateřské školy. V přímém i metodickém řízení je pedagogická činnost vedoucí mateřské školy řízena statutárním zástupcem ředitele školy. V přímém i metodickém řízení je za mateřskou školu zodpovědná vedoucí mateřské školy.

2.4 Personální podmínky

Všichni zaměstnanci, kteří pracují v mateřské škole jako pedagogičtí pracovníci mají předepsanou odbornou kvalifikaci.

Zaměstnanci jednájí, chovají se a pracují profesionálním způsobem (v souladu se společenskými pravidly a pedagogickými a metodickými zásadami výchovy a vzdělávání předškolních dětí). Pedagogický tým funguje na základě jasně vymezených a společně vytvořených pravidel, postupuje vždy v souladu se školním řádem, spolupracuje s vedením školy, pracovníky školního poradenského centra, případně dalšími odborníky. V souladu se vzděláváním dětí méně než tříletých je zajištěno překrývání přímé pedagogické činnosti učitelů každý den v každé třídě zpravidla minimálně v rozsahu dvou a půl hodin. Pedagogičtí pracovníci se sebevzdělávají, ke svému dalšímu vzdělávání přistupují aktivně.

Specializované služby, jako individuální péče, zařazení do předmětu speciálně pedagogické péče či jiná péče o děti se speciálními vzdělávacími potřebami je zajištěna v mateřských školách naší organizace speciálním pedagogem, který spolupracuje s příslušnými odborníky (školními či poradenskými psychology, klinickými logopedy, lékaři, aj.).

Útvary jednotlivých pracovišť mateřských škol jsou dále zastoupeny zpravidla funkcemi:

Školník – domovník

Chůva

Asistent pedagoga

2.5 Věcné podmínky

- Třídy odpovídají požadavkům a závazným normám dle platných předpisů pro stanovenou kapacitu dětí.
- Vnitřní i vnější uspořádání a vybavení mateřské školy vyhovuje požadavkům pro pobyt předškolních dětí v mateřské škole.
- Nábytek ve třídách je dětem výškově přizpůsoben což umožňuje dostupnost hraček a pomůcek, děti si je mohou samy vybírat a uklízet.
- Hračky jsou bezpečné, zdravotně nezávadné, skladba odpovídá počtu i věku dětí.
- Vybavení literaturou, materiálem, hračkami je průběžně doplňováno, obnovováno.
- Lehátka či matrace určené k odpočinku dětí, vyhovují antropometrickým požadavkům.
- K pohybovým činnostem a spontánním aktivitám dětí jsou využívány školní zahrady či školní hřiště.

2.6 Životospráva

- Dětem je poskytována pestrá strava v dostatečném množství.
- Časové intervaly mezi podávanými jídly jsou v souladu s požadavky na stravování dětí předškolního věku.
- U stravování je upřednostňováno pravidlo „jídlo ochutnat.“
- Je plně respektována individuální potřeba jídla a jeho množství.
- Pitný režim je zajištěn v průběhu celého dne. Každé dítě má svou skleničku na označené polici určené pro pitný režim.
- Preferujeme nápoje s nižším obsahem cukru.
- Po dohodě s učitelkou, mají zákonní zástupci dětí možnost přivádět dítě do mateřské školy flexibilně, je možno reagovat na neplánované události.
- Pobyt dětí venku a jeho délka je závislá na aktuálním stavu ovzduší a povětrnostních podmínkách.
- Režim dne v mateřských školách respektuje zásady duševní hygieny dítěte a individuálních zvláštností (čas na aktivitu i odpočinek).

- Děti odpočívají na lůžku. Je-li to v organizačních a prostorových možnostech MŠ je po odpočinku na lůžku nejstarším dětem a dětem s nižší potřebou spánku nabízen klidový režim.

2.7 Psychosociální podmínky

- Všichni zaměstnanci školy usilují o to, aby byly mateřské školy pro děti místem, bezpečí, spokojenosti, místem příjemných, nezapomenutelných zážitků a přátelských vztahů.
- Při nástupu dítěte do mateřské školy nabízíme individuální adaptační režim, kdy se mohou zákonní zástupci s pedagogickými pracovníky předem dohodnout na co nejvhodnějším postupu při zvykání dítěte na nové podmínky a prostředí.
- Pedagogové respektují individualitu dětí a zcela se jim věnují s citlivým, empatickým přístupem.
- U dětí se zdravotním postižením či znevýhodněním jsou nepřijatelné jakékoliv projevy nerovností, podceňování a zesměšňování dětí.
- Všechny děti mají rovnocenné postavení, žádné dítě není zvýhodňováno či znevýhodňováno
- Děti jsou vedeny jasnými a srozumitelnými pokyny k respektování a dodržování pravidel třídy.
- U dětí rozvíjíme prosociální chování, citlivost pro vzájemnou toleranci, ohleduplnost, zdvořilost, vzájemnou úctu, pomoc a podporu.
- Vztahy mezi dospělými a dětmi jsou založené na vzájemné důvěře, úctě, spolupráci, ohleduplnosti a zdvořilosti.
- Pedagog podporuje děti v samostatných činnostech, je uznalý, vlídný, dostatečně oceňuje a vyhodnocuje konkrétní projevy a výkony dítěte, přiměřeně na ně reaguje pozitivním způsobem.

2.8 Formy kontaktu se zákonnými zástupci

- Osobní kontakt se zákonnými zástupci, předávání informací o aktuálním stavu dítěte je zajištěn při každodenním přijímání a předávání dětí.
- Zákonní zástupci mají možnost získat další informace na třídních schůzkách, na předem domluvených konzultacích, telefonickým kontaktem nebo e-mailem.

- Aktuální informace a další platné organizační směrnice (školní řád, režim dne, platby stravného, úplaty za předškolní vzdělávání) pro zákonné zástupce dětí jsou k dispozici na webových stránkách školy a na nástěnkách v šatnách MŠ nebo k nahlédnutí ve třídách.
- Další formou kontaktu jsou kreativní schůzky a společné akce.

3 Firemní mateřská škola (Mateřská škola Komenského - MŠK)

3.1 Charakteristika mateřské školy

Firemní mateřská škola pro zaměstnance školských zařízení a městského úřadu v Českém Těšíně zahájila provoz 1.9.2010.

Jedná se o zrekonstruovanou budovu, která je součástí komplexu budov Základní školy na ulici Komenského. Mateřská škola se nachází v městské lokalitě „Rozvoj“ a stala se tak velmi dostupnou pro výše uvedenou cílovou skupinu. Dvoupodlažní budova z roku 1924 byla původně vybudována za účelem poskytování služebních bytů. Později byly tyto prostory využívány školní družinou. V současné době se ve druhém podlaží nachází služební byt, pro mateřskou školu slouží zrekonstruované první podlaží a suterén.

V areálu školního dvora má mateřská škola vlastní prostory pro herní a pohybové aktivity dětí, pro pobyt venku. Zároveň mohou děti využívat školní hřiště, které se rovněž nachází v areálu školního areálu.

Mateřská škola má jednu heterogenní třídu běžného typu se stanovenou kapacitou 20 dětí ve věku zpravidla od 3 do 6 let.

3.2 Organizace

- Organizace dne v mateřské škole je rámcově vymezena Režimem dne, který je dostatečně variabilní, pružný a umožňuje reagovat na individuální potřeby dětí.
- Poměr spontánních a řízených činností je vyvážený, hlavní dominantou dne je hra.
- Do denního programu jsou zařazeny preventivní zdravotně pohybové aktivity.
- Plánování činností vychází z potřeb a zájmů dětí, odpovídá jejich individuálním vzdělávacím potřebám a možnostem.
- Pedagogové se plně věnují dětem a vytvářejí podmínky pro individuální, skupinové i frontální činnosti.
- Činnosti a aktivity jsou zaměřeny tak, aby děti podněcovaly k vlastní aktivitě a možnosti výběru ze vzdělávací nabídky.
- Dětem je umožněno postupovat vlastním tempem.

3.3 Režim dne v mateřské škole

- Předškolní vzdělávání dětí podle stanoveného školního vzdělávacího programu probíhá v základním denním režimu. Organizace dne v mateřské škole je rámcově vymezena vnitřním režimem jednotlivých mateřských škol, který je dostatečně variabilní, pružný. Způsob uspořádání činností v průběhu dne je přirozený a umožňuje reagovat na individuální potřeby dětí.
- Denní program a jeho časové uspořádání je orientační, vychází z momentální situace a zájmu dětí. Způsob uspořádání činností v průběhu dne je přirozený, uspokojující dětskou potřebu svobodné volby. Umožňuje reagovat na individuální potřeby dětí. Časový odstup mezi jídly je zpravidla 3 hodiny. Pobyt venku je zpravidla 2 hodiny.

6:30 - 8:00	SCHÁZENÍ DĚTÍ – volné hry, diferencované individuální činnosti, spontánní hra, skupinové hry, podněcování dětí k vlastní aktivitě, volitelná nabídka činností.
8:00 - 8:30	CVIČENÍ, POHYBOVÉ HRY – pohybové aktivity řízené pedagogem, hudebně pohybové hry.
8:30 – 9:00	SVAČINA – upevňování hygienických návyků před jídlem i po jídle upevňování návyků při stolování.
9:00 - 9:30	ŘÍZENÁ ČINNOST – komunitní kruh, didakticky zacílené činnosti dle ŠVP, prožitkové činnosti, situační učení, kooperativní hry a činnosti, Postupné dokončení činností a prací, zhodnocení, výběr námětů pro další činnosti s přihlédnutím k potřebám, zájmu a věku dětí.
9:30 – 11:30	PŘÍPRAVA NA POBYT VENKU, POBYT VENKU – sezónní činnosti, pohybové hry, poznávací činnosti, vycházky, hry a činnosti na školní zahradě a školním hřišti; případně náhradní činnosti (nepřízeň počasí).
11:30 – 12:00	PŘÍPRAVA NA OBĚD, OBĚD – osobní hygiena, upevňování návyků při stolování, odchod dětí s polodenní docházkou.
12:00 – 14:15	SPÁNEK A ODPOČINEK DĚTÍ respektující rozdílné potřeby dětí, příprava na odpočinek, čtení před spaním, poslech relaxační hudby, individuální činnosti s dětmi s nižší potřebou spánku, předškolní příprava.
14:15 – 14:45	ODPOLEDNÍ SVAČINA – hygiena, vedení dětí k samostatnosti, sebeobsluže.
14:45 – 16:30	ODPOLEDNÍ ZÁJMOVÁ ČINNOST – spontánní hry dětí, zájmové činnosti zpravidla v souvislosti s týdenním tématem, odchod dětí domů.
16:30	UKONČENÍ PROVOZU MATEŘSKÉ ŠKOLY

4 Mateřská škola Akátová (MŠA)

4.1 Charakteristika mateřské školy

Mateřská škola je součástí Masarykovy základní školy a mateřské školy Český Těšín.

Budova Mateřské školy v Českém Těšíně na ulici Akátová 17 se nachází v místní části Rozvoj. Výhodou mateřské školy je klidné prostředí, dobrá strategická poloha a dostupnost. Mezi další výhody patří blízkost kmenové základní školy, středu města, autobusového stanoviště, vlakového nádraží i automobilového dojezdu.

Jedná se o dvoupodlažní budovu, charakteristickou pro zástavbu šedesátých let minulého století. Přilehlá školní zahrada, slouží k rozmanitým tvořivým a pohybovým aktivitám dětí při pobytu venku.

V budově se nachází třída pro děti s polským vyučovacím jazykem, která je odloučeným pracovištěm Základní školy a mateřské školy s polským jazykem vyučovacím, Havlíčkova 13, 737 01 Český Těšín.

Mateřská škola má dvě heterogenní třídy běžného typu se stanovenou kapacitou 36 dětí ve věku zpravidla od 3 do 6 let.

4.2 Organizace

- Organizace dne v mateřské škole je rámcově vymezena Režimem dne, který je dostatečně variabilní, pružný a umožňuje reagovat na individuální potřeby dětí.
- Poměr spontánních a řízených činností je vyvážený, hlavní dominantou dne je hra.
- Do denního programu jsou zařazeny preventivní zdravotně pohybové aktivity.
- Plánování činností vychází z potřeb a zájmů dětí, odpovídá jejich individuálním vzdělávacím potřebám a možnostem.
- Pedagogové se plně věnují dětem a vytvářejí podmínky pro individuální, skupinové i frontální činnosti.
- Činnosti a aktivity jsou zaměřeny tak, aby děti podněcovaly k vlastní aktivitě a možnosti výběru ze vzdělávací nabídky.
- Dětem je umožněno postupovat vlastním tempem.

4.3 Režim dne v mateřské škole

- Předškolní vzdělávání dětí podle stanoveného školního vzdělávacího programu probíhá v základním denním režimu. Organizace dne v mateřské škole je rámcově vymezena vnitřním režimem jednotlivých mateřských škol, který je dostatečně variabilní, pružný. Způsob uspořádání činností v průběhu dne je přirozený a umožňuje reagovat na individuální potřeby dětí.
- Denní program a jeho časové uspořádání je orientační, vychází z momentální situace a zájmu dětí. Způsob uspořádání činností v průběhu dne je přirozený, uspokojující dětskou potřebu svobodné volby. Umožňuje reagovat na individuální potřeby dětí. Časový odstup mezi jídlly je zpravidla 3 hodiny. Pobyt venku je zpravidla 2 hodiny.

6:30 - 8:00	SCHÁZENÍ DĚTÍ – volné hry, diferencované individuální činnosti, spontánní hra, skupinové hry, podněcování dětí k vlastní aktivitě, volitelná nabídka činností (6:30-7:30 probíhá ve spojovací třídě Berušek).
8:00 - 8:30	CVIČENÍ, POHYBOVÉ HRY – pohybové aktivity řízené pedagogem, hudebně pohybové hry.
8:30 – 9:00	SVAČINA – upevňování hygienických návyků před jídlem i po jídle upevňování návyků při stolování.
9:00 - 9:30	ŘÍZENÁ ČINNOST – komunitní kruh, didakticky zacílené činnosti dle ŠVP, prožitkové činnosti, situační učení, kooperativní hry a činnosti, Postupné dokončení činností a prací, zhodnocení, výběr námětů pro další činnosti s přihlédnutím k potřebám, zájmu a věku dětí.
9:30 – 11:30	PŘÍPRAVA NA POBYT VENKU, POBYT VENKU – sezónní činnosti, pohybové hry, poznávací činnosti, vycházky, hry a činnosti na školní zahradě a školním hřišti; případně náhradní činnosti (nepřízeň počasí)
11:30 – 12:00	OBĚD – osobní hygiena, upevňování návyků při stolování, odchod dětí s polodenní docházkou.
12:00 – 14:15	SPÁNEK A ODPOČINEK DĚTÍ - příprava na odpočinek, čtení před spaním, poslech relaxační hudby - individuální činnosti s dětmi s nižší potřebou spánku, předškolní příprava.
14:15 – 14:45	ODPOLEDNÍ SVAČINA – hygiena, vedení dětí k samostatnosti, Sebeobsluze.
14:45 – 16:00	ODPOLEDNÍ ZÁJMOVÁ ČINNOST – spontánní hry dětí, zájmové činnosti zpravidla v souvislosti s týdenním tématem, odchod dětí domů (15:00-16:00 probíhá ve spojovací třídě Berušek).
16:00	UKONČENÍ PROVOZU MATEŘSKÉ ŠKOLY

5 Mateřská škola Frýdecká (MŠF)

5.1 Charakteristika mateřské školy

Mateřská škola Frýdecká je škola s dlouholetou historií. V minulosti sloužila jako základní škola, později jako mateřská škola se třemi třídami. Od 1. 1. 2013 je součástí Masarykovy základní školy a mateřské školy Český Těšín. Sídlí v prostorách budovy Slezské diakonie. Nachází se mimo centrum města v klidném prostředí v blízkosti sportovního stadionu a krásné přírody.

Mateřská škola je obklopena poměrně velkou zahradou, která je dětmi celoročně plně využívána. K rozmanitým činnostem, vycházkám a pobytu venku využívá také park v blízkosti stadionu a park s prolézačkami v blízké městské části „Na Rozvoji“

Mateřská škola má jednu heterogenní třídu běžného typu se stanovenou kapacitou 25 dětí ve věku zpravidla od 3 do 6 let.

5.2 Organizace

- Organizace dne v mateřské škole je rámcově vymezena Režimem dne, který je dostatečně variabilní, pružný a umožňuje reagovat na individuální potřeby dětí.
- Poměr spontánních a řízených činností je vyvážený, hlavní dominantou dne je hra.
- Do denního programu jsou zařazeny preventivní zdravotně pohybové aktivity.
- Plánování činností vychází z potřeb a zájmů dětí, odpovídá jejich individuálním vzdělávacím potřebám a možnostem.
- Pedagogové se plně věnují dětem a vytvářejí podmínky pro individuální, skupinové i frontální činnosti.
- Činnosti a aktivity jsou zaměřeny tak, aby děti podněcovaly k vlastní aktivitě a možnosti výběru ze vzdělávací nabídky.
- Dětem je umožněno postupovat vlastním tempem.

5.3 Režim dne v mateřské škole

- Předškolní vzdělávání dětí podle stanoveného školního vzdělávacího programu probíhá v základním denním režimu. Organizace dne v mateřské škole je rámcově vymezena vnitřním režimem jednotlivých mateřských škol, který je dostatečně variabilní, pružný. Způsob uspořádání činností v průběhu dne je přirozený a umožňuje reagovat na individuální potřeby dětí.
- Denní program a jeho časové uspořádání je orientační, vychází z momentální situace a zájmu dětí. Způsob uspořádání činností v průběhu dne je přirozený, uspokojující dětskou potřebu svobodné volby. Umožňuje reagovat na individuální potřeby dětí. Časový odstup mezi jídly je zpravidla 3 hodiny. Pobyt venku je zpravidla 2 hodiny.

06:30 – 08:15	SCHÁZENÍ DĚTÍ – volné hry, individuální činnosti, spontánní hra, skupinové hry, podněcování dětí k vlastní aktivitě, volitelná nabídka činností
08:15 – 08:30	CVIČENÍ, POHYBOVÉ HRY – pohybové aktivity řízené učitelkou ve třídě nebo v tělocvičně.
8:30 – 09:00	SVAČINA – upevňování hygienických návyků před jídlem i po jídle upevňování návyků při stolování.
09:00 – 9:30	ŘÍZENÁ ČINNOST – zaměřená na prožitkové učení a vzdělávání dětí, vedená učitelkou podle plánu. Postupné dokončení činností a prací, zhodnocení, výběr námětů pro další činnosti s přihlédnutím k potřebám.
9:30 – 11:30	HYGIENA, PŘÍPRAVA NA POBYT VENKU, POBYT VENKU – sezónní činnosti, pohybové hry, poznávací činnosti, vycházky, hry a činnosti na školní zahradě, případně náhradní činnosti (nepřízeň počasí) s uplatněním metod pozorování, rozhovoru.
11:30 – 12.15	PŘÍPRAVA NA OBĚD, HYGIENA, OBĚD – děti jsou vedeny k samoobsluze a správnému stolování.
12:15 – 14:20	ODPOČINEK – poslech pohádky, relaxace na lehátku, odpolední klid, respektující rozdílné potřeby dětí, individuální činnosti s dětmi s nižší potřebou spánku.
14:20 – 14:40	ODPOLEDNÍ SVAČINA – hygiena, vedení dětí k samostatnosti, Sebeobsluze.
14:40 – 16:00	ODPOLEDNÍ ZÁJMOVÁ ČINNOST – spontánní hry dětí, zájmové činnosti – rozcházení dětí.
16:00	UKONČENÍ PROVOZU MATEŘSKÉ ŠKOLY

6 Mateřská škola Horní Žukov (MŠHŽ)

6.1 Charakteristika mateřské školy

Mateřská škola je součástí Masarykovy základní školy a mateřské školy Český Těšín.

Budova školy se nachází ve venkovském prostředí na okraji Českého Těšína v Horním Žukově na ulici Vělopolské. Vzhledem k této poloze umožňují vycházky do okolní přírody pozorovat zvířata v jejich přirozeném prostředí.

Jedná se o jednopodlažní budovu z roku 1873. Přilehlá školní zahrada slouží k rozmanitým tvořivým a pohybovým aktivitám dětí při pobytu venku.

Mateřská škola má jednu heterogenní třídu běžného typu se stanovenou kapacitou 21 dětí ve věku zpravidla od 3 do 6 let.

6.2 Organizace

- Organizace dne v mateřské škole je rámcově vymezena Režimem dne, který je dostatečně variabilní, pružný a umožňuje reagovat na individuální potřeby dětí.
- Poměr spontánních a řízených činností je vyvážený, hlavní dominantou dne je hra.
- Do denního programu jsou zařazeny preventivní zdravotně pohybové aktivity.
- Plánování činností vychází z potřeb a zájmů dětí, odpovídá jejich individuálním vzdělávacím potřebám a možnostem.
- Pedagogové se plně věnují dětem a vytvářejí podmínky pro individuální, skupinové i frontální činnosti.
- Činnosti a aktivity jsou zaměřeny tak, aby děti podněcovaly k vlastní aktivitě a možnosti výběru ze vzdělávací nabídky.
- Dětem je umožněno postupovat vlastním tempem.

6.3 Režim dne v mateřské škole

- Předškolní vzdělávání dětí podle stanoveného školního vzdělávacího programu probíhá v základním denním režimu. Organizace dne v mateřské škole je rámcově vymezena vnitřním režimem jednotlivých mateřských škol, který je dostatečně variabilní, pružný. Způsob uspořádání činností v průběhu dne je přirozený a umožňuje reagovat na individuální potřeby dětí.
- Denní program a jeho časové uspořádání je orientační, vychází z momentální situace a zájmu dětí. Způsob uspořádání činností v průběhu dne je přirozený, uspokojující dětskou potřebu svobodné volby. Umožňuje reagovat na individuální potřeby dětí. Časový odstup mezi jídly je zpravidla 3 hodiny. Pobyt venku je zpravidla 2 hodiny.

6:30 - 8:00	SCHÁZENÍ DĚTÍ – volné hry, diferencované individuální činnosti, spontánní hra, skupinové hry, podněcování dětí k vlastní aktivitě, volitelná nabídka činností.
8:00 - 8:30	CVIČENÍ, POHYBOVÉ HRY – pohybové aktivity řízené pedagogem, hudebně pohybové hry.
8:30 – 9:00	SVAČINA – upevňování hygienických návyků před jídlem i po jídle upevňování návyků při stolování.
9:00 - 9:30	ŘÍZENÁ ČINNOST – komunitní kruh, didakticky zacílené činnosti dle ŠVP, prožitkové činnosti, situační učení, kooperativní hry a činnosti, postupné dokončení činností a prací, zhodnocení, výběr námětů pro další činnosti s přihlédnutím k potřebám, zájmu a věku dětí.
9:30 – 11:30	PŘÍPRAVA NA POBYT VENKU, POBYT VENKU – sezónní činnosti, pohybové hry, poznávací činnosti, vycházky, hry a činnosti na školní zahradě a hřišti; případně náhradní činnosti (nepřízeň počasí)
11:45 – 12:15	OBĚD – osobní hygiena, vedení k samostatnosti a sebeobsluze.
12:00 – 14:15	SPÁNEK A ODPOČINEK DĚTÍ - hygiena po obědě, příprava na odpočinek, čtení před spaním, poslech relaxační hudby, odchod dětí s polodenní docházkou, respektující rozdílné potřeby dětí, individuální činnosti s dětmi s nižší potřebou spánku.
14:30 – 15:00	ODPOLEDNÍ SVAČINA – hygiena, vedení dětí k samostatnosti a Sebeobsluze.
15:00 – 16:00	ODPOLEDNÍ ZÁJMOVÁ ČINNOST – spontánní hry dětí, zájmové činnosti zpravidla v souvislosti s týdenním tématem, odchod dětí domů.
16:00	UKONČENÍ PROVOZU MATEŘSKÉ ŠKOLY

7 Mateřská škola Stanislavice (MŠS)

7.1 Charakteristika mateřské školy

Mateřská škola je odloučeným pracovištěm Masarykovy základní školy a mateřské školy Český Těšín.

Mateřská škola v Českém Těšíně - Stanislavicích byla postavena v roce 1926. Budova je zděná v původní podobě. První paměti budovy o provozu MŠ jsou od roku 1927. Mateřská škola prošla řadou generálních oprav v rámci odstraňování závad a postupnou celkovou modernizací.

Součástí MŠ je přilehlá zahrada, která je využívána k rozmanitým tvořivým a pohybovým aktivitám.

Mateřská škola má jednu heterogenní třídu běžného typu se stanovenou kapacitou 25 dětí ve věku zpravidla od 3 do 6 let.

7.2 Organizace

- Organizace dne v mateřské škole je rámcově vymezena Režimem dne, který je dostatečně variabilní, pružný a umožňuje reagovat na individuální potřeby dětí.
- Poměr spontánních a řízených činností je vyvážený, hlavní dominantou dne je hra.
- Do denního programu jsou zařazeny preventivní zdravotně pohybové aktivity.
- Plánování činností vychází z potřeb a zájmů dětí, odpovídá jejich individuálním vzdělávacím potřebám a možnostem.
- Pedagogové se plně věnují dětem a vytvářejí podmínky pro individuální, skupinové i frontální činnosti.
- Činnosti a aktivity jsou zaměřeny tak, aby děti podněcovaly k vlastní aktivitě a možnosti výběru ze vzdělávací nabídky.
- Dětem je umožněno postupovat vlastním tempem.

7.3 Režim dne v mateřské škole

- Předškolní vzdělávání dětí podle stanoveného školního vzdělávacího programu probíhá v základním denním režimu. Organizace dne v mateřské škole je rámcově vymezena vnitřním režimem jednotlivých mateřských škol, který je dostatečně variabilní, pružný. Způsob uspořádání činností v průběhu dne je přirozený a umožňuje reagovat na individuální potřeby dětí.
- Denní program a jeho časové uspořádání je orientační, vychází z momentální situace a zájmu dětí. Způsob uspořádání činností v průběhu dne je přirozený, uspokojující dětskou potřebu svobodné volby. Umožňuje reagovat na individuální potřeby dětí. Časový odstup mezi jídly je zpravidla 3 hodiny. Pobyt venku je zpravidla 2 hodiny.

6:30 - 8:00	SCHÁZENÍ DĚTÍ - volné hry, individuální činnosti, spontánní hra, skupinové hry, podněcování dětí k vlastní aktivitě.
8:00 - 8:30	CVIČENÍ, POHYBOVÉ HRY - pohybové aktivity řízené pedagogem, hudebně pohybové hry.
8:30 - 9:00	SVAČINA - upevňování hygienických návyků před jídlem i po jídle upevňování návyků při stolování.
9:00 - 9:30	ŘÍZENÁ ČINNOST - zaměřená na prožitkové učení a vzdělávání dětí dle ŠVP. Komunitní kruh, situační učení, kooperativní činnosti. Postupné dokončení činností a prací, zhodnocení, výběr námětů pro činnosti s přihlédnutím k potřebám, zájmu a věku dětí.
9:30 - 11:30	PŘÍPRAVA NA POBYT VENKU, POBYT VENKU - vedení dětí k samostatnosti při oblékání. Sezónní aktivity, poznávací činnosti s uplatněním metod pozorování, rozhovoru, pohybové hry a činnosti na školní zahradě, v lese, náhradní činnosti (nepřízeň počasí).
11:30 - 12:00	PŘÍPRAVA NA OBĚD, OBĚD - upevňování hygienických návyků před jídlem i po jídle, děti jsou vedeny k samoobsluze a správnému stolování.
12:00 - 12:15	PŘÍPRAVA NA ODPOČINEK - hygiena, převlékání.
12:15 - 14:00	ODPOČINEK - poslech pohádky, relaxace na lehátku, odpolední klid.
14:00 - 14:30	ODPOLEDNÍ SVAČINA - hygiena, vedení dětí k samostatnosti, Sebeobsluze.
14:30 - 16:00	ODPOLEDNÍ ZÁJMOVÁ ČINNOST - spontánní hry dětí, zájmové činnosti - rozcházení dětí domů.
16:00	UKONČENÍ PROVOZU MATEŘSKÉ ŠKOLY

8 Charakteristika vzdělávacího programu

Školní vzdělávací program (dále jen ŠVP) vychází z místních podmínek, materiálního a personálního zabezpečení, věkového a početního složení třídy, individuálních potřeb dětí. Vzdělávací cíle vychází z Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání.

Pedagogové se snaží prostřednictvím vzdělávacího programu podporovat individuální rozvojové možnosti dětí, a tím vytvářet co nejlepší předpoklady pro pokračování v jejich dalším vzdělávání. Individuální rozdíly u dětí, stejně jako rozdíly v jejich vzdělávacích výkonech jsou vnímány jako přirozené.

Mateřská škola rovněž zajišťuje péči dětem se speciálními vzdělávacími potřebami, stejně jako dětem nadaným formou nadstandardních a reedukačních programů, které vedou k všestrannému rozvoji po stránce fyzické, psychické, osobnostní, sociální s akcentací na rozvoj komunikačních schopností.

Zároveň se věnuje jazykové přípravě dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka.

Do školního vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání budou v případě zájmu zákonných zástupců a s jejich souhlasem zařazovány různé aktivity jako nadstandardní služba realizovaná za úplaty (např. předplavecký výcvik, lyžařský výcvikový zájezd, ozdravné a zotavovací pobyty, zábavná vystoupení pro děti, návštěva farmy, formy hypoterapie, canesterapie apod.).

9 Cíl programu

Cílem je vychovat dítě co nejvíce samostatné, sebevědomé a sebejisté, schopné dívat se kolem sebe, uvažovat, tvořivě přemýšlet a zodpovědně jednat, ochotně přijímat, ale také dávat a aktivně čelit problémům, které život přináší. Snahou je utváření důležitých kompetencí potřebných pro život, jako jsou:

- Zdravé sebevědomí a sebejistota
- Schopnost být samo sebou
- Schopnost přizpůsobit se kulturní společnosti
- Schopnost celoživotnímu učení

Školní vzdělávací program je sestaven tak, aby respektoval hlavní cíle předškolního vzdělávání:

- Rozvoj dítěte a jeho schopnosti učení.
- Osvojení si základu hodnot, na nichž je založena naše společnost.
- Získání osobní samostatnosti, schopnost projevit se jako samostatná osobnost působící na své okolí.

Realizace cílů se uskutečňuje prostřednictvím konkrétních aktivit, které jsou součástí třídních vzdělávacích plánů. Konkrétní očekávané výstupy směřují na konci předškolního vzdělávání k rozvoji těchto navzájem provázaných klíčových kompetencí:

- Kompetence k učení
- Kompetence k řešení problémů
- Kompetence komunikativní
- Kompetence sociální a personální
- Kompetence činnostní a občanské

9.1 Charakteristika klíčových kompetencí

*Kompetence **učit se** znamená, že dítě ukončující předškolní vzdělávání na své úrovni např.:*

- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje s využitím jednoduchých pojmů, znaků a symbolů
- uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a dalším učení
- má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, které ho obklopuje
- orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije
- klade otázky, hledá odpovědi, chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí
- učí se spontánně i vědomě, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje, zadanou práci dokončí, postupuje podle instrukcí
- učí se hodnotit svoje pokroky i oceňovat výkony druhých

Kompetence k řešení problémů znamená, že dítě ukončující předškolní vzdělávání na své úrovni např.:

- řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně, náročnější s oporou a pomocí dospělého
- řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje, spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací, má vlastní originální nápady
- užívá při řešení myšlenkových i praktických problémů logických, matematických i empirických postupů
- zpřesňuje si početní představy, užívá číselných i matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti
- rozlišuje funkční řešení (vedoucí k cíli) a nefunkční; dokáže mezi nimi vhodně volit
- chápe, že vyhybat se řešení problémů nevede k cíli

Kompetence komunikativní znamená, že dítě ukončující předškolní vzdělávání na své úrovni např.:

- ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog
- dokáže vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity, nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými...)
- domlouvá se slovy i gesty, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu a funkci
- v běžných situacích komunikuje bez zábran a ostychu s dětmi i dospělými
- průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím
- ví, že lidi se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit

Kompetence sociální a personální znamenají, že dítě ukončující předškolní vzdělávání na své úrovni např.:

- samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej
- si uvědomuje, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky
- projevuje dětským způsobem citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost

- se dokáže ve skupině prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku
- napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí
- se spolupodílí na společných rozhodnutích, dodržuje dohodnutá pravidla a přizpůsobuje se jim
- se chová při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích obezřetně; umí odmítnout nevhodnou komunikaci nebo chování, které je mu nepříjemné
- je schopno chápat, že lidé se různí a umí být tolerantní k jejich odlišnostem

*Kompetence **činnosti a občanské** znamenají, že dítě ukončující předškolní vzdělávání na své úrovni např.:*

- se učí své činnosti a hry plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat
- dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky a poznat své slabé stránky
- chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá
- se zajímá o druhé i o to, co se kolem něho děje
- má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami a co je s nimi v rozporu a snaží se podle toho chovat
- si uvědomuje svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají svou hodnotu
- ví, že není jedno v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit
- dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)

10 Vzdělávací oblasti

Školní program vychází z pěti vzdělávacích oblastí rozvoje dítěte a jeho kompetencí. Tyto oblasti jsou vzájemně provázány a vytvářejí komplexně fungující celek.

10.1 Dítě a jeho tělo

Záměrem v oblasti biologické je stimulovat a podporovat růst a neurosvalový vývoj dítěte, podporovat jeho fyzickou pohodu, zlepšovat jeho tělesnou zdatnost i pohybovou a zdravotní kulturu, podporovat rozvoj jeho pohybových i manipulačních dovedností, učit je sebeobslužným dovednostem a vést je k zdravým životním návykům a postojům.

10.2 Dítě a jeho psychika

Záměrem v oblasti psychologické je podporovat duševní pohodu, psychickou zdatnost a odolnost dítěte, rozvoj jeho intelektu, řeči a jazyka, poznávacích procesů a funkcí, jeho citů i vůle, stejně tak i jeho sebepojetí, jeho kreativity a sebevyjádření, stimulovat osvojování a rozvoj jeho vzdělávacích dovedností a povzbuzovat je v dalším rozvoji, poznávání a učení.

10.3 Dítě a ten druhý

Záměrem v interpersonální oblasti je podporovat utváření vztahů dítěte k jinému dítěti či dospělému, posilovat, kultivovat a obohacovat jejich vzájemnou komunikaci a zajišťovat pohodu těchto vztahů.

10.4 Dítě a společnost

Záměrem v oblasti sociálně – kulturní je uvést dítě do společenství ostatních lidí a seznámit je s pravidly soužití s ostatními, uvést je do světa materiálních i duchovních hodnot, světa kultury a umění, pomoci dítěti osvojit si potřebné dovednosti, návyky i postoje a umožnit mu aktivně se podílet na utváření společenské pohody ve svém sociálním prostředí.

10.5 Dítě a svět

Záměrem v environmentální oblasti je založit u dítěte elementární povědomí o okolním světě a jeho dění, o vlivu člověka na životní prostředí – počínaje nejbližším okolím po globální

problémy celosvětového dosahu – a vytvořit elementární základy pro otevřený a odpovědný postoj dítěte (člověka) k životnímu prostředí.

11 Vzdělávací obsah – integrované bloky

Školní vzdělávací program nese název „*Barevná řeka poznání*“, vychází z Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání a je rozdělen do čtyř integrovaných bloků, které nabízejí dítěti vzdělávací obsah v přirozených souvislostech, vazbách a vztazích. Obsah bloků vychází ze života dětí a je uspořádán v přirozeném cyklu ročních období. Pátý blok tvoří volná témata, která mohou i nemusí být implementována do bloků předchozích.

- I. Integrovaný blok – Podzimní barevný pramínek
- II. Integrovaný blok – Zimní křišťálový pramínek
- III. Integrovaný blok – Jarní zvědavý pramínek
- IV. Integrovaný blok - Letní skotačivý pramínek
- V. Integrovaný blok - Volná témata – lze nezávisle implementovat do předchozích bloků

Každý blok je rozdělen do zpravidla dvou témat a ta následně do několika návrhů podtémat, tak aby byly naplněny jednotlivé vzdělávací cíle. Názvy podtémat jsou volně měnitelné na základě volby jednotlivých mateřských škol, jejich význam zůstává neměnný. Podtéma si lze také volně přidat dle aktuálních činností a zájmu dětí.

11.1 I. Integrovaný blok - "Podzimní barevný pramínek"

Téma : „Dobré ráno, dobrý den, do školky jdu s úsměvem“

Podtémata (návrh) : „Naše školka“, „Co děláme celý den“, „Já a moji kamarádi“, „Rodina“

Charakteristika

Děti se vrací zpět do mateřské školy, seznamují se s novými kamarády, s režimem a pravidly školky. Postupně si je upevňují, stejně jako hygienické a sebeobslužné návyky. Zaměřujeme se na vytváření klidného prostředí, pohody a bezpečí pro každé dítě – a to jak fyzické tak psychické. U nových dětí klademe důraz na postupnou adaptaci. Povídáme si o rodině, o jejich členech, o tom, kde bydlíme.

Hlavní cíle	Vzdělávací nabídka
<ul style="list-style-type: none">- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností- rozvoj porozumění řeči- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavost, radosti z objevování)- získání relativní citové samostatnosti- seznamování se s pravidly chování ve vztahu k druhému- osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem- seznamování se světem lidí, kultury a umění- osvojení si základních poznatků o prostředí v němž dítě žije a vytváření pozitivního vztahu k němu	<ul style="list-style-type: none">- běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i dospělým- interaktivní, hudebně pohybové hry- kooperativní činnosti- aktivity podporující sblížení dětí a uvědomování si vztahů mezi lidmi, hry na téma přátelství- činnosti zaměřené na porozumění pravidlům vzájemného soužití a chování- hry a činnosti vedoucí dítě k ohleduplnosti k druhému, rozdělit se s ním, půjčit hračku ...- činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí v němž dítě žije- aktivity vhodné pro přirozenou adaptaci dítěte v prostředí mateřské školy- jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání

Očekávané konkretizované výstupy

Navazovat kontakty s dospělými, překonávat stud, navazovat dětská přátelství, přirozeně a bez zábrán komunikovat s jiným dítětem, odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná, řešit konflikt dohodou, spolupracovat s ostatními. Dodržovat a respektovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití, dodržovat herní pravidla. Přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti. Postupně se adaptovat na život ve školce, zvládat sebeobsluhu, pracovní úkony. Znat svou značku. Poznat si své věci. Znat jména kamarádů. Vyjmenovat členy rodiny, říct jejich jméno. Seznámit se vztahy sestry, bratra, tety, strýce, bratrance, sestřence.

Téma : „Podzimní už přišel čas, do přírody láká nás“

Podtémata (návrh) : „Počasí“ , „Zahrada“, „Pole“, „Les“

Charakteristika

Zaměříme se na získávání poznatků o přírodě, na odhalování časových, příčinných a obecných vztahů mezi počasím, přírodou, lidmi, jejich prací a životem. Podzimní barvy se budou prolínat všemi činnostmi v tomto období. Seznamujeme se s volně žijícími živočichy a vyprávíme si o tom, jak se připravují na zimu. Pracujeme s podzimními plody a přírodninami. Oslavíme Den stromů a zároveň se zaměříme na jejich ochranu. Budeme hledat způsoby, jak nejlépe lesu pomoci.

Hlavní cíle	Vzdělávací nabídka
<ul style="list-style-type: none">- osvojení si základních poznatků o přírodě v podzimním období, poznat, jak se příroda připravuje na zimu- poznávání přírody „všemi smysly“ (vnímání barev, vůní.)- seznámení se s plodinami pěstovaných v našich zahradách, na polích- seznamování se s prací na zahradě a na poli- sklizeň zeleniny a ovoce, způsoby zpracování- význam ovoce a zeleniny pro zdraví člověka- vytváření kladného vztahu k přírodě – les, volně žijící živočichové- podpoření zájmu o lidové tradice a vztahu k místu a prostředí v němž dítě žije- rozvoj tvořivosti, tvořivého myšlení, řešení problémů, estetického vnímání- rozvoj neverbální formy sdělení – výtvarné, hudební, pohybové, dramatické- rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám- rozvoj psychické i fyzické zdatnosti	<ul style="list-style-type: none">- přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, vycházky do okolí- přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě- kooperativní činnosti- práce s obrazovým materiálem, využívání encyklopedií, kuchařek, knih, časopisů a dalších médií- hudebně pohybové hry- práce s přírodninami v exteriéru i interiéru- výtvarné činnosti zaměřené na používání barev- hry s říkadly a písněmi, rytmicko-melodické hry- využití přírodnin (kaštiny, žaludy, listy...) i ovoce a zeleniny k různým činnostem

Očekávané konkretizované výstupy

Osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí. Vnímat, že svět má svůj řád, je rozmanitý, nekonečně pestrý – mít povědomí o širším přírodním prostředí. Vědět, že je o přírodu potřeba pečovat a chránit ji. Všimnout si změn a dění v nejbližším okolí. Porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé, přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v MŠ. Prožívat radost ze zvládnutého a poznaného. Zvládnout základní pohybové dovednosti. Zachytit a vyjádřit své pocity. Vyjadřovat představy a fantazie v tvořivých činnostech.

11.2 II. Integrovaný blok - "Zimní křišťálový pramínek"

Téma : „Oči se všem rozzáří, adventní čas přichází“

Podtémata (návrh) : „Mikuláš“ , „Těšíme se na Vánoce“, „Z pohádky do pohádky“

Charakteristika

Zimní období nás inspiruje především silou tradic, které jsou stvořené pro uvědomění si sounáležitosti s rodinou. Společně vytváříme vánoční atmosféru, seznamujeme se s vánočními lidovými zvyky.

Hlavní cíle	Vzdělávací nabídka
<ul style="list-style-type: none">- zvládnout charakterizovat advent- podílet se na přípravách společných akcí, na reprezentaci MŠ na veřejnosti- spolupráce na výzdobě MŠ, doma i v okolí- výroba přání a dárků – zvládnout jemnou motoriku- seznamování se s pravidly chování ve vztahu k druhému- umět potěšit a obdarovat blízké- se zájmem sledovat divadelní představení- pozorně poslouchat, vnímat pohádku a porozumět jí- zdokonalení práce s dechem- seznámení s tradicemi prostřednictvím četby, prohlížení obrázků...- vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách- rozvoj mluvního projevu a vyjadřování- kultivace představitosti a fantazie	<ul style="list-style-type: none">- interaktivní, hudebně pohybové hry- kooperativní činnosti- estetické a tvůrčí aktivity- spontánní hra- činnosti zajišťující radost a spokojenost a vyvolávající veselí a pohodu- dramatické činnosti- přípravy a realizace společenských slavností v rámci tradic a zvyků- zdobení vánočního stromčeka

Očekávané konkretizované výstupy

Těšit se z příjemných zážitků a pokusit se je zachytit a vyjádřit – slovně, výtvarně, hudebně... Sladit pohyb se zpěvem. Uvědomovat si příjemné i nepříjemné citové prožitky, rozlišovat citové projevy v důvěrném a cizím prostředí. Seznámit se s lidovými zvyky a tradicemi. Vnímat, co si druhý přeje a vycházet mu vstříc. Správně vyslovovat, ovládat dech, tempo, intonaci řeči. Osvojení si elementárních poznatků o lidské společnosti, zvycích, o své zemi a kultuře.

Téma : „Zima kraluje, sněhem maluje“

Podtémata (návrh) : „My tři králové jdeme k vám“, „Jak se oblékáme“ , „Zvířata v zimě“, „Masopustní veselice“, „Zimní hry a sporty“

Charakteristika

Začátkem nového roku se zaměříme na povánoční lidové zvyky a novodobou tradicí „Tříkrálové sbírky“. Je potřeba si uvědomit význam solidarity mezi lidmi. Budeme si všimnout změn v přírodě i životě živočichů v zimě. Společně s dětmi plníme krmítka... Budeme si hrát ve sněhu, sportovat a nezapomínat na fair play hru.

Hlavní cíle	Vzdělávací nabídka
<ul style="list-style-type: none">- rozvoj paměti a pozornosti- naučit se charakterizovat zimní období, vědět o zimním životě volně žijících živočichů, snažit se jim pomáhat- hrát fair play, bránit se projevům násilí, odmítnout komunikaci, která je mi nepříjemná- chránit si své zdraví a uvědomovat si, kde v případě nebezpečí najdu pomoc – bezpečnost při sportech, vhodné oblečení jako ochrana před mrazem a zimou- zvládnout základní pohybové dovednosti v různém prostředí – na sněhu, na ledu- zachytit a vyjádřit své prožitky, vnímat umělecké a kulturní podněty, hodnotit své zážitky- uplatňovat návyky v základních formách společenského chování- poznat Masopust v hudbě, literatuře, lidových zvycích, radostně prožívat tuto tradici- mít kladný vztah k hudbě, poznat některé hudební nástroje, zazpívat písně	<ul style="list-style-type: none">- interaktivní, hudebně pohybové hry- kooperativní činnosti- estetické a tvůrčí aktivity- spontánní hra- činnosti zajišťující radost a spokojenost a vyvolávající veselí a pohodu- dramatické činnosti- přípravy a realizace společenských slavností v rámci tradic a zvyků- praktické činnosti na jejichž základě se dítě seznamuje s různými přírodními i umělými látkami a materiály ve svém okolí a jejichž prostřednictvím získává zkušenosti s jejich vlastnostmi (pokusy, experimenty)- hry k rozlišení toho, co zdraví prospívá anebo škodí- pozorování zvířecích stop ve sněhu- povídání o zimních sportech, oblékání, zdraví- tradice Masopustu

Očekávané konkretizované výstupy

Všimnout si změn a dění v nejbližším okolí. Dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát fair. Spolupracovat s ostatními, respektovat a být respektován. Vědomě využívat svých smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat. Postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí. Myslet kreativně a předkládat nápady. Mít povědomí o způsobech ochrany zdraví. Vyjadřovat se prostřednictvím hudebně pohybových činností, zvládnání instrumentálních a pěveckých dovedností.

11.3 III. Integrovaný blok - "Jarní zvědavý pramínek"

Téma : „Slunce budí zem jarním paprskem“

Podtémata (návrh) : „Příroda se probouzí“, „Zahrada na jaře“, „Svátky a tradice“, „Svátek maminek“, „Co kapka dokáže“

<u>Charakteristika</u>	
<p>Blok je inspirovaný probouzející se přírodou. Hlavním cílem je probudit v dětech radost z rozkvétajících květin, zelenající se trávy a slunečních paprsků. Objevujeme souvislosti mezi jarní přírodou a lidovými zvyky. Poznáváme jarní rostliny. Seznamujeme se s koloběhem vody.</p>	
Hlavní cíle	Vzdělávací nabídka
<ul style="list-style-type: none"> - uvědomovat si změny v přírodě spojené s příchodem jara - rozpoznat charakteristické znaky jara - pozorování jarní přírody a prvních jarních rostlin (názvy květin, ochrana přírody) - pozorování koloběhu vody v přírodě i formou experimentu - rozvoj smyslového vnímání (vůně) - vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu - výroba přání a dárků – zvládnout jemnou motoriku - pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit - seznámení s tradicemi prostřednictvím četby, prohlížení obrázků... - rozvoj mluvního projevu a vyjadřování 	<ul style="list-style-type: none"> - interaktivní, hudebně pohybové hry - kooperativní činnosti - estetické a tvůrčí aktivity - spontánní hra - činnosti zajišťující radost a spokojenost a vyvolávající veselí a pohodu - dramatické činnosti - přípravy a realizace společenských slavností v rámci tradic a zvyků - příprava Velikonoc - vystoupení pro maminky - povídání o vodě – užitek a nebezpečí, práce s knihou, obrázky - pokusy s vodou - vyhledávání a poznávání jarních rostlin
<u>Očekávané konkretizované výstupy</u>	
<p>Seznámení dětí s jarní přírodou, určit charakteristické znaky jara. Vnímat a rozlišovat pestrost a různorodost světa přírody pomocí všech smyslů. Poznávat vlastnosti vody v různých skupenství, uvědomovat si význam vody pro vše živé, chápat koloběh vody. Uvědomovat si vliv počasí na přírodu. Pochopí, že každý má ve společenství své místo a svou roli. Osvojí si další poznatky o rodině, životě, vzájemných vztazích a vzájemném soužití.</p>	

Téma : „Nakoukneme za vrátka, kde jsou různá zvířátka“

Podtémata (návrh) : „Co se děje v trávě“ , „U nás na statku“, „Žába skáče k rybníčku“, „To je On, velký slon“

Charakteristika

Tato část bloku je zaměřená na poznání světa živočichů a uvědomění si, že vše souvisí se vším. Budeme si povídat o hmyzu, o tom, jak je můžeme chránit a proč není třeba se ho bát. Na jaře se rodí spousta mláďátek, proto se zaměříme na poznávání těch, které žijí na farmě, ale nezapomeneme ani na ty z volné přírody i z exotických míst naší planety.

Hlavní cíle	Vzdělávací nabídka
<ul style="list-style-type: none"> - poznat a pojmenovat některé druhy živočichů - zaměřením se na poznávání domácích zvířat a jejich mláďat - upevnit citové vztahy ke svému okolí, k živé přírodě, ke zvířatům a zároveň si uvědomit, že je potřeba být obezřetný - uvědomění si, že rostliny i živočichové potřebují ke svému životu vodu, teplo, vzduch, živiny - rozvíjet schopnost vážit si života ve všech jeho formách - uvědomění si důležitost ochrany přírody 	<ul style="list-style-type: none"> - práce s encyklopediemi a obrázky - tvořivé a kreativní činnosti zaměřené na rozvoj fantazie dětí - skupinové činnosti – každý má svůj úkol, jeden spoléhá na druhého - vycházky do okolí - případná návštěva farmy, ZOO - pozorování hmyzu - pohybové a dramatické hry se zvířecí tematikou - dramatizace, pantomima - poznávání živočichů podle zvuku - smyslové hry, činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu, vnímání zrakové a sluchové paměti, koncentrace a pozornosti

Očekávané konkretizované výstupy

Chápat vztahy mezi prvními jarními rostlinami a hmyzem, význam opylení pro rostliny, význam rostlin pro obživu lidí a zvířat a z toho plynoucí ochrana všeho živého. Získat elementární poznatky o zvířátkách na statku i ve volné přírodě (exotika, les, rybník...). Poznat význam živočichů pro citový život lidí, být obezřetný při setkání s volně žijícími živočichy. Vnímání a rozlišování pestrosti a různorodosti světa přírody pomocí všech smyslů.

11.4 IV. Integrovaný blok - "Letní skotačivý pramínek"

Téma : „Putujeme v širý svět, chceme ho celý obletět“

Podtémata (návrh) : „My děti z celého světa“ , „Hurá, nazdar výletu“, „Už jsme skoro školáci“, „Těšíme se na prázdniny“

<u>Charakteristika</u>	
<p>V průběhu letního bloku budeme častěji pobývat venku, pozorovat letní změny v přírodě včetně postupného prodlužování dne. Budeme poznávat krásu naší vlasti na vlastní pěst a nebo cestováním prstem po mapě a prohlížením zajímavých obrázků a knih. Slavnostně se rozloučíme se školkou a vydáme se na prázdniny vstříc novým dobrodružstvím a zážitkům.</p>	
Hlavní cíle	Vzdělávací nabídka
<ul style="list-style-type: none"> - rozvoj mluvního projevu a komunikativních dovedností - vytváření vztahu k místu a prostředí , ve kterém dítě žije - ukázat krásu naší vlasti – krajinu plnou zajímavých míst, lákajících k turistice a všeho, co příroda ukrývá - pobytem v přírodě rozvíjet pohybové dovednosti dítěte v oblasti hrubé i jemné motoriky - prohlubování vztahů mezi dětmi, uvědomění si, že všichni lidé jsou si rovni - vytvořit povědomí o existenci různých národů a kultur, o mezilidských a morálních hodnotách - vést děti k ochraně osobního soukromí a obezřetnosti ve vztazích s druhými dětmi i dospělými, nebát se vyjádřit nesouhlas, když se nám něco nelíbí - zachytit a vyjádřit své prožitky - dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití - respektovat potřeby druhých 	<ul style="list-style-type: none"> - lokomoční pohybové činnosti - hudebně pohybové hry - činnosti s mapou, glóbusem, naučnou literaturou, pohlednicemi z cest - vyprávění toho, co dítě vidělo, navštívilo... - výtvarné a pracovní činnosti - vycházky do přírody - cestování vlakem, autobusem - hry pro rozvoj vůle a vytrvalosti - činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí - přednesem, recitací rozvíjet jazykové dovednosti dětí
<u>Očekávané konkretizované výstupy</u>	
<p>Seznámit se s přírodními krásami naší vlasti. Dbát na bezpečnost a ochranu zdraví, vědět, kdo nám v případě nesnázi pomůže. Uvědomit si, že mezi námi žijí lidé různých národů a kultur. Pochopit, že všichni lidé na světě jsou si rovni. Utvořit si základní představy o tom, co se smí a nesmí a přizpůsobit tomu své chování. Umět přijmout pozitivní hodnocení a snažit se vyrovnat i s případným neúspěchem.</p>	

11.5 V. Integrovaný blok - "Volná témata"

Téma : „Svátky a tradice“, „Řemesla a povolání“, „Sportování to mě baví“, „Vzhůru do vesmíru“, „Doprava a bezpečnost“, „Zdraví a lidské tělo“, „Ekosystémy“, „Kniha je můj kamarád“, „Jiná etnika a kultura“

Charakteristika

V tomto bloku jsou témata, která nejsou závislá na ročním období. Lze je volně zahrnout do vzdělávacího procesu v průběhu školního roku. Děti se seznamují se svým okolím, zemí, ve které žijí, jejími zvyky a tradicemi, různými řemesly a povoláními. Učí se starat o své zdraví a upevňovat si ho zdravým životním stylem a pravidelným pohybem. Získávají základní poznatky o vesmíru i o jiných národnostech a kulturách i povědomí o tom, kde najdou potřebné informace. Dramatizací a problémovými úkoly se učí, jak se chovat v silničním provozu.

Hlavní cíle	Vzdělávací nabídka
<ul style="list-style-type: none"> - rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, rozvoj paměti a pozornosti - rozvoj vnímání, naslouchání, porozumění, výslovnosti, mluvního projevu - osvojení si věku přiměřených praktických dovedností - vytváření základů pro práci s informacemi - uvědomění si vlastního těla, rozvoj pohybových schopností - posilování zvědavosti, zájmu, radosti z objevování - rozvoj a užívání všech smyslů - vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti a neustálých proměnách - osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla, piktogramy, geometrické tvary...) - vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí - vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností - podílet se na přípravě a realizaci společných zábav a slavností (oslavy výročí, slavnosti v rámci zvyků a tradic, sportovní akce, kulturní programy) - získání schopností záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci 	<ul style="list-style-type: none"> - hry zaměřené na rozvoj řeči - přednes, dramatizace, recitace, zpěv - estetické tvůrčí aktivity - řešení myšlenkových i praktických problémů, hledání různých variant - manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomlčkami, nástroji, náčiním, materiálem - lokomoční i nelokomoční pohybové činnosti - práce s lit. textem, obrazovým materiálem, využívání encyklopedií a dalších médií - aktivity podporující sblížení dětí, uvědomování si vztahů mezi lidmi - beseda se zástupci integrovaného záchranného systému - příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků - pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, poznávání ekosystémů (les, louka, rybník...) - ekologicky motivované aktivity - smyslové hry a činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti...

Očekávané konkretizované výstupy

Přirozeně projevovat radost z poznání a zvládnutého. Vyjadřovat se zpěvem, hrou na jednoduché hudební či rytmické nástroje, hudebně pohybovou činností. Ctít tradice, svátky, slavnosti. Záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost. Ovládat koordinaci ruky a oka. Pohybovat se koordinovaně a jistě, a to i v různém terénu (např. v lese, ve sněhu, v písku...). Být pohybově aktivní po delší dobu v řízené i spontánní aktivitě. Orientovat se v prostoru podle slovních pokynů. Mít elementární poznatky o planetě Zemi, vesmíru. Projevovat zájem o nové věci, dotazovat se při nepochopení, zkoušet, experimentovat. Rozlišovat některé jednoduché obrazné symboly, piktogramy a značky, umět je používat. Rozlišovat vpravo-vlevo na vlastním těle i v prostoru. Rozlišovat a běžně užívat základní prostorové pojmy (např. před, za, uprostřed, vedle, mezi, vpředu, vzadu, blízko, daleko, dopředu, dozadu...). Chovat se zdvořile, přistupovat k ostatním lidem bez předsudků. Pochopit, že každý má ve společenství svou roli. Uvědomovat si svou vlastní samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je. Mít povědomí o významu životního prostředí pro člověka a pomáhat o něho pečovat. Sledovat a zachytit hlavní myšlenku příběhu, vyslechnutý příběh převyprávět samostatně, věcně správně, popřípadě dokázat odhadnout, jak by mohl příběh pokračovat. Mít poznatky o existenci jiných zemí, národů a kultur.

12 Formy a metody práce

12.1 Formy práce

Organizační formy, které jsou vnějším uspořádáním procesu vyučování a podmínek, jež využíváme a při kterých realizujeme obsah vzdělávání, jsou následovné.

Podle vztahu k osobnosti dítěte

- Individuální vyučování.
- Práce ve dvojicích.
- Kooperativní učení.
- Hromadné vyučování.
- Týmová práce.

Podle charakteru výukového prostředí

- Výuka ve třídě.
- Na vycházkách, kdy využíváme pozorování činnosti lidí, dějů, zvířat, objektů.
- Na školní zahradě či jiném praktickém přirozeném prostředí.

12.2 Metody práce

Každá metoda předpokládá stanovení cíle a činností směřujících k dosažení tohoto cíle. Ve výchovně vzdělávacím procesu využíváme metody :

- Prožitkové, situační, činnostní učení (nejvhodnější z metod v MŠ).
- Pozorování předmětů, jevů.
- Konkrétní předvádění (činnosti, modelů, předmětů, obrázků).
- Improvizace.
- Demonstrace.

- Návčik pohybových a pracovních dovedností.
- Experimentování.
- Činnosti enviromentální, polytechnické, pracovní, výtvarné aj.
- Využívání digitální techniky (je-li to v možnostech vybavení MŠ).

13 Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných

13.1 Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Dítětem se speciálními vzdělávacími potřebami je dítě, které k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření podle § 16 odst. 1 školského zákona.

13.1.1. Pojetí vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními

Účelem podpory vzdělávání těchto dětí je plné zapojení a maximální využití vzdělávacího potenciálu každého dítěte s ohledem na jeho individuální možnosti a schopnosti, usnadnění přechodu do škol. Pedagog tomu přizpůsobuje své vzdělávací strategie na základě stanovených podpůrných opatření. Pravidla pro použití podpůrných opatření školou a školským zařízením vychází z Doporučení školského poradenského zařízení (ŠPZ) v souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb. o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných

Podpůrná opatření se podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti člení do pěti stupňů. Podpůrná opatření prvního stupně uplatňuje škola nebo školské zařízení i bez doporučení školského poradenského zařízení. Úpravy navrhuje pedagogové ve spolupráci se speciálním pedagogem školy a zákonným zástupcem žáka. Podpůrná opatření druhého až pátého stupně lze uplatnit pouze s doporučením ŠPZ.

13.1.2. Individuální vzdělávací plán (IVP)

Při sestavování individuálního vzdělávacího plánu (IVP) vycházíme z jeho obsahu stanoveného v § 28 vyhlášky č. 27/2016 Sb. Práce na sestavení IVP jsou zahájeny neprodleně po obdržení doporučení školského poradenského zařízení, žádosti zákonného zástupce, na níž navazuje rozhodnutí ředitele školy. Je sestaven nejpozději do jednoho měsíce od obdržení doporučení školského poradenského zařízení. Vyhotovuje ho třídní učitel za pomoci speciálního pedagoga a ostatních vyučujících na základě podpůrných opatření 2. až 5. stupně přiznaných školským poradenským zařízením.

IVP má písemnou podobu, obsahuje údaje o skladbě druhů a stupňů podpůrných opatření poskytovaných v kombinaci s tímto plánem, identifikační údaje dítěte a údaje o pedagogických pracovnících podílejících se na vzdělávání dítěte. Před jeho zpracováním probíhají konzultace s jednotlivými vyučujícími a zákonnými zástupci s cílem stanovit metody práce s dítětem, způsob kontroly osvojení znalostí a dovedností. Školní speciální pedagog stanoví termín přípravy IVP. Může být doplňován a upravován v průběhu školního roku.

Před jeho zpracováním bude probíhat:

1. **Podpora dítěte na úrovni prvního stupně podpůrných opatření** – tj. tvorba PLPP, v případě, že poskytnutá podpora neplní svůj účel je nutná spolupráce s ŠPZ. Podporu dítěte na úrovni prvního stupně podpůrných opatření zajišťuje speciální pedagog.

2. **Diagnostika v ŠPZ** včetně sestavení „Doporučení pro ŠPZ“

3. **Tvorba IVP dle vydaného „Doporučení ŠPZ“** – vyplnění formuláře „Individuální vzdělávací plán“, který je přílohou vyhlášky č. 27/2016 Sb. O vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných a obsahuje:

- priority výchovně vzdělávací práce a dalšího rozvoje dítěte – cíle IVP
- oblasti, jejichž výuka je realizována dle IVP
- podpůrná opatření – metody výuky, úpravy obsahu vzdělávání, úpravy očekávaných výstupů vzdělávání, organizace výuky, způsob zadávání a plnění úkolů, způsob ověřování vědomostí a dovedností, hodnocení dítěte, pomůcky a učební materiály, podpůrná opatření jiného druhu, personální zajištění, další subjekty podílející se na vzdělávání dítěte, spolupráce se zákonnými zástupci. IVP sestavují učitelky MŠ ve spolupráci se speciálním pedagogem.

13.1.3. Podmínky vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními

Podmínky pro vzdělávání dětí musí vždy odpovídat individuálním potřebám dětí. Například v oblasti věcného prostředí, životosprávy dětí, psychosociálního klimatu, organizace vzdělávání, personálního a pedagogického zajištění, spolupráce MŠ s rodinou apod.

Pro úspěšné vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními je potřebné zabezpečit (případně umožnit):

- uplatňování principu diferenciací a individualizace vzdělávacího procesu při plánování a organizaci činností, včetně určování obsahu, forem i metod vzdělávání;
- realizaci všech stanovených podpůrných opatření¹ při vzdělávání dětí;
- osvojení specifických dovedností v úrovni odpovídající individuálním potřebám a možnostem dítěte zaměřených na samostatnost, sebeobsahu a základní hygienické návyky v úrovni odpovídající věku dítěte a stupni postižení;
- spolupráci se zákonnými zástupci dítěte, školskými poradenskými zařízeními, v případě potřeby spolupráci s odborníky mimo oblast školství; snížení počtu dětí ve třídě v souladu s právními předpisy;
- přítomnost asistenta pedagoga podle stupně přiznaného podpůrného opatření.
 - konzultace se zákonným zástupcem dítěte a dalšími odborníky
 - zařazení předmětu speciálně pedagogické péče, pedagogická intervence (viz níže)

13.1.4. Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka

Děti-cizinci a děti, které pocházejí z jiného jazykového a kulturního prostředí, potřebují podporu učitele mateřské školy při osvojování českého jazyka. Pokud rodiče sami neovládají český jazyk na úrovni rodilého mluvčího, nemohou své děti v poznávání českého jazyka přímo podpořit a děti se ocitají ve znevýhodněné pozici. Je třeba věnovat zvýšenou pozornost tomu, aby dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka začala být poskytována jazyková podpora již od samotného nástupu do mateřské školy. Při práci s celou třídou je třeba mít na vědomí, že se v ní nacházejí i děti, které se český jazyk učí jako druhý jazyk, uzpůsobit tomu didaktické postupy a děti cíleně podporovat v osvojování českého jazyka.

Mateřské školy poskytují dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání.

Zvláštní právní úprava platí pro mateřské školy, kde jsou alespoň 4 cizinci v povinném předškolním vzdělávání v rámci jednoho místa poskytovaného vzdělávání (v případě lesní mateřské školy v jednotlivém území, kde zejména probíhá pedagogický program a kde má škola zázemí). V takovém případě zřídí ředitel mateřské školy skupinu nebo skupiny pro bezplatnou jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání v souladu s vyhláškou č. 14/2005 Sb. o předškolním vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů. Vzdělávání ve skupině pro jazykovou přípravu je rozděleno do dvou nebo více bloků v průběhu týdne.

Ředitel mateřské školy může na základě posouzení potřebnosti jazykové podpory dítěte zařadit do skupiny pro jazykovou přípravu rovněž jiné děti, než jsou cizinci v povinném předškolním vzdělávání, pokud to není na újmu kvality jazykové přípravy.

Při přechodu na základní školu by děti s nedostatečnou znalostí českého jazyka měly mít takové jazykové a sociokulturní kompetence v českém jazyce, které jim umožní se zapojit do výuky a dosáhnout školního úspěchu.

Podpurným materiálem při vzdělávání dětí s nedostatečnou jazykovou znalostí českého jazyka je "Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro povinné předškolní vzdělávání", který lze využívat při individualizované práci s dětmi s nedostatečnou znalostí českého jazyka již od nástupu do mateřské školy.

13.2 Vzdělávání dětí nadaných

Mateřská škola je povinna vytváří ve svém školním vzdělávacím programu a při jeho realizaci podmínky k co největšímu využití potenciálu každého dítěte s ohledem na jeho individuální možnosti. To platí v plné míře i pro vzdělávání dětí nadaných.

V předškolním věku dítě prochází obdobím nerovnoměrného a skokového vývoje, mnohdy je těžké odlišit při identifikaci nadání dítěte od akcelerovaného vývoje v určité oblasti. Dítě, které vykazuje známky nadání, musí být dále podporováno.

Vzdělávání dětí probíhá takovým způsobem, aby byl stimulován rozvoj jejich potenciálu včetně různých druhů nadání a aby se tato nadání mohla ve škole projevit a pokud možno i uplatnit a dále rozvíjet.

Mateřská škola zajišťuje realizaci všech stanovených podpurných opatření pro podporu nadání podle individuálních vzdělávacích potřeb dětí v rozsahu prvního až čtvrtého stupně podpory.

Nadaným dítětem se rozumí jedinec, který při adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

13.2.1 Individuální vzdělávací plán

IVP má písemnou podobu a je sestaven učitelkami MŠ za pomoci školního speciálního pedagoga na základě doporučení ŠPZ a žádosti zákonného zástupce dítěte. IVP je zpracován nejpozději do 1 měsíce ode dne, kdy škola obdržela doporučení ŠPZ a žádost zákonného zástupce dítěte. Může být doplňován a upravován v průběhu školního roku.

Před jeho zpracováním bude probíhat:

1. **Podpora dítěte na úrovni prvního stupně podpůrných opatření** – v případě, že poskytnutá podpora neplní svůj účel je nutná spolupráce s ŠPZ

Zajišťují učitelky MŠ ve spolupráci se speciálním pedagogem.

2. **Diagnostika v ŠPZ** včetně sestavení „Doporučení pro ŠPZ“

3. **Tvorba IVP dle vydaného „Doporučení ŠPZ**

- priority výchovně vzdělávací práce a dalšího rozvoje dítěte – cíle IVP
- oblasti, jejichž výuka je realizována dle IVP
- podpůrná opatření – metody výuky, úpravy obsahu vzdělávání, úpravy očekávaných výstupů vzdělávání, organizace výuky, způsob zadávání a plnění úkolů, způsob ověřování vědomostí a dovedností, hodnocení dítěte, pomůcky a učební materiály, podpůrná opatření jiného druhu, personální zajištění, další subjekty podílející se na vzdělávání dítěte, spolupráce se zákonnými zástupci. IVP sestavují učitelky MŠ ve spolupráci se speciálním pedagogem.

13.2.1.1 Specifikace prováděných podpůrných opatření:

- předčasný nástup dítěte ke školní docházce
- individuální přístup ve vzdělávací oblasti, ve které dítě vykazuje mimořádné výsledky a obohacování vzdělávacího obsahu
- tvorba portfolia

- specifické aktivity pro vzdělávání skupiny dětí mimořádně nadaných
- zadávání specifických úkolů
- příprava a účast na soutěžích

14 Předmět speciálně pedagogické péče

- Dle vzdělávacích potřeb a specifík dítěte, přiznaného stupně podpory mohou být děti MŠ zařazeny do předmětů speciálně pedagogické péče.
- Předmět je směřován k rozvoji percepčně-motorických funkcí, rozvoji jazykových kompetencí a komunikačních dovedností, k rozvoji prostorové orientace a orientaci v čase, pozornosti, paměti atd.
- Předmět speciálně pedagogické péče je veden vždy proškoleným pedagogem školy.

15 Vzdělávání dětí mladších tří let

Předškolní vzdělávání lze organizovat pro děti od dvou let věku. Rámcové cíle a záměry vzdělávání obsažené v RVP PV, jsou vhodné i pro vzdělávání dětí od dvou do tří let. Je však nezbytné uvědomit si specifika, související s dosahovanou úrovní ve všech oblastech vývoje dítěte.

Dvouleté dítě projevuje touhu po poznání, experimentuje, objevuje. Poznává všemi smysly. Vymezuje se vůči ostatním, osamostatňuje se, bývá egocentrické. Neorientuje se v prostoru a čase, žije přítomností a situacemi, které ji naplňují. V pohybových aktivitách je méně obratné.

Proti starším dětem má výrazně méně zkušeností. Rozdíly v jednotlivých oblastech vývoje dětí tohoto věku jsou velmi výrazné. Pro dvouleté dítě je zařazení do mateřské školy nejčastěji první sociální zkušeností mimo širší rodinu. Obvykle se projevuje silnější potřebou vazby na dospělé osobu. Poznává nové vzorce chování dospělých i vrstevníků, vymezuje si vlastní prostor, přijímá vymezené hranice a nové role. Učitelka se stává zástupcem rodiče, jistotou a oporou dítěte v běžném dění i v budování vztahů s vrstevníky.

Dvouleté děti se nejvíce učí nápodobou, situačním učením, vlastním prožitkem a hrou. Potřebují rituály a opakování činností. Pozornost udrží jen velmi krátkou dobu. Organizace pedagogické práce s dvouletými dětmi se musí přizpůsobit a střídat nabídku činností, trénovat návyky a dovednosti, ponechat dostatek prostoru pro volnou hru a pohybové aktivity.

Zajišťujeme tyto podmínky pro vzdělávání dětí od dvou do tří let:

- Mateřská škola je vybavena dostatečným množstvím podnětných a bezpečných hraček a pomůcek vhodných pro dvouleté děti.
- Je použito několik zavřených, dostatečně zabezpečených skříněk k ukládání hraček a pomůcek - je zajištěna bezpečnost dětí a předkládání přiměřeného množství podnětů pro tyto děti.
- Ve věkově heterogenní třídě jsou pro zajištění bezpečnosti jiným způsobem zneprístupněny bezpečnost ohrožující předměty. Ve třídě jsou nastavena dětem srozumitelná pravidla pro používání a ukládání hraček a pomůcek.
- Prostředí je upraveno tak, aby poskytovalo dostatečný prostor pro volný pohyb a hru dětí, umožňovalo variabilitu v uspořádání prostoru a zabezpečovalo možnost naplnění potřeby průběžného odpočinku.
- Mateřská škola je vybavena dostatečným zázemím pro zajištění hygieny dítěte.
- Šatna je vybavena dostatečně velkým úložným prostorem na náhradní oblečení a hygienické potřeby.
- Je zajištěn vyhovující režim dne, který respektuje potřeby dětí (zejména pravidelnost, dostatek času na realizaci činností, dostatečný odpočinek).
- Mateřská škola vytváří podmínky pro adaptaci dítěte v souladu s jeho individuálními potřebami.
- Dítěti je umožněno používání specifických pomůcek pro zajištění pocitu bezpečí a jistoty.
- Vzdělávací činnosti jsou realizovány v menších skupinách či individuálně, podle potřeb a volby dětí.
- Učitel uplatňuje k dítěti laskavě důsledný přístup, dítě pozitivně přijímá.
- V mateřské škole jsou aktivně podněcovány pozitivní vztahy, které vedou k oboustranné důvěře a spolupráci s rodinou.

16 Evaluační systém

Evaluační systém školy slouží k hodnocení vlastní práce a k získávání zpětné vazby, která zjišťuje, jak komplexní systém uvnitř školy funguje. Analyzujeme a vyhodnocujeme podmínky a výsledky výchovně vzdělávacího procesu, hodnotíme, jak jsou naplňovány naše výchovně vzdělávací cíle. Sledujeme individuální rozvoj dětí, jejich individuální pokroky ve výchovně vzdělávacím procesu. Mimo vnitřních evaluačních procesů sledujeme i zpětnou vazbu z informací získaných od zákonných zástupců dětí, zřizovatele a ČŠI.

16.1 Předmět evaluace

- Evaluace funkčnosti ŠVP.
- Evaluace Integrovaných bloků.
- Zjišťování kvality práce pedagogických pracovníků a ostatních zaměstnanců.

16.2 Pravidla pro vnitřní evaluaci a hodnocení

Vnitřní evaluace a hodnocení probíhá na úrovni.

- Individuální.
- Týmové.

16.3 Evaluační nástroje

- Dotazníky.
- Rozhovory s učiteli, speciálními pedagogy, odbornými partnery, zákonnými zástupci.
- Analýzy dokumentů.
- Pozorování, rozhovory s dětmi.
- Kontrolní činnost.

16.3.1 Evaluace funkčnosti ŠVP „Barevná řeka poznání“.

- Hodnotitel: učitelka.
- Forma: dotazník

- Termíny: průběžně, dle aktuální potřeby, minimálně na konci školního roku.
- Vyhodnocuje: vedoucí MŠ.
- Výstup: dle zjištěných výsledků z dotazníků provést případné úpravy či změny ve školním vzdělávacím programu.

16.3.2 Evaluace Integrovaného bloku

- Hodnotitel: učitelka.
- Forma: dotazník
- Termíny: zpravidla čtvrtletně po ukončení bloku
- Výstup: dle zjištěných výsledků z dotazníků provést případné úpravy či změny obsahu Integrovaných bloků

16.3.3 Zjišťování kvality práce pedagogických pracovníků a ostatních zaměstnanců

- Hodnotitel: vedoucí pracovníci školy.
- Termíny: průběžně.
- Vyhodnocuje: vedoucí pracovník, který kontrolu provedl.
- Výstup: výsledky kontroly budou prokonzultovány s jednotlivými zaměstnanci a budou vyvozeny závěry pro další práci

Tímto se zároveň zrušuje:

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání: Barevná řeka poznání,
č.j.: Ř 130a/2017 ze dne 1.9.2017

17 Přílohy

- č.1 Evaluace funkčnosti ŠVP „Barevná řeka poznání“.
- č.2 Evaluace Integrovaného bloku.

Příloha č. 1

Evaluace ŠVP „Barevná řeka poznání“

Cíl: zjistit a kriticky zhodnotit funkčnosti ŠVP, jeho formální vzdělávací nabídku a plánované aktivity.

Jméno a příjmení: _____ Šk.rok: _____

Kritéria	1	2	3	4	5
Jak se Vám podle ŠVP celý rok pracovalo?					
Je vzdělávací obsah uspořádán do tematických integrovaných bloků?					
Je ŠVP zpracován srozumitelně a přehledně?					
Má jasně formulované cíle?					
Jsou tyto cíle splnitelné?					
Jsou v něm informace o metodách a formách práce?					
Počítá ŠVP se spoluprací s dalšími partnery? (rodiče, ZŠ, odborníci...)					
Navrhované změny :					
Připomínky, poznámky :					

Bodové hodnocení*: 1 = nejlepší, 5 = nejhorší

* hodnocení jako známkou ve škole

Datum : _____

Podpis : _____

Příloha č. 2

Evaluace Integrovaného bloku

Cíl: zjistit a kriticky zhodnotit funkčnosti integrovaných bloků, jejich vzdělávací nabídku, plánované aktivity a očekávané konkretizující výstupy.

Název Integrovaného bloku: _____

Jméno a příjmení: _____ Šk.rok: _____

Kritéria	1	2	3	4	5
Je integrovaný blok vhodně postavený?					
Navazuje blok na vzdělávací cíle ŠVP?					
Zasahuje každý blok do více vzdělávacích oblastí?					
Je obsah bloku dětem blízký a srozumitelný?					
Je u každého bloku dostatečná vzdělávací nabídka?					
Přináší očekávané výsledky?					
Umožňuje využívat dostatečně metod a forem prožitkového učení?					
Máte dostatek prostoru pro vlastní tvořivost a improvizaci?					
Plánujete činnosti společně s dětmi?					
Dosahují děti očekávaných vzdělávacích pokroků?					
Máte flexibilitu ve volbě témat?					
Navrhované změny :					
Připomínky, poznámky :					

Bodové hodnocení*: 1 = nejlepší, 5 = nejhorší

* hodnocení jako známkou ve škole

Datum : _____

Podpis : _____